

ชื่อเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการป่าชุมชน โลกสูง บ้านหนองโก หมู่ที่ 12 ตำบลโลกพระ อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม

ผู้วิจัย นายคมเดช จันโทรี ปริญา ร.ม. (รัฐศาสตร์)

อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ปรียานุช วัฒนกุล

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม 2553

บทคัดย่อ

การค้นคว้าอิสระนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาบริบทของป่าชุมชน โลกสูง ทั้งในอดีตและปัจจุบัน 2) เพื่อศึกษาปัญหาในการจัดการป่าชุมชน โลกสูง หลังปี พ.ศ. 2538 ของประชาชนบ้านหนองโก หมู่ 12 ตำบลโลกพระ อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม 3) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการป่าชุมชน โลกสูง บ้านหนองโก หมู่ 12 ตำบลโลกพระ อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม โดยใช้วิธีวิจัยคุณภาพ ประชากรที่ศึกษา ได้แก่ ประชาชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับจัดการป่าชุมชน โลกสูง บ้านหนองโก หมู่ 12 จำนวน 48 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยใช้วิธีสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง

ผลการศึกษา พบว่า

1. บริบทของป่าชุมชน โลกสูง พบว่า เป็นป่าชุมชนเมื่อ ปี พ.ศ. 2528 เดิมมีพื้นที่ป่าจำนวน 870 ไร่ แต่ปัจจุบันเหลือจำนวน 600 ไร่ เนื่องจากราษฎร ได้ทำการบุกรุกป่า เพื่อใช้เป็นแหล่งทำกิน มีการใช้ประโยชน์จากป่าชุมชน เช่น การสร้างที่อยู่อาศัย การเปลี่ยนแปลงสภาพป่าชุมชน โลกสูงจากอดีต จนถึงปัจจุบัน พบว่า การเปลี่ยนแปลงของป่าชุมชน แบ่งเป็น 3 ช่วง ได้แก่ ช่วงที่ 1 ก่อนปี พ.ศ. 2538 เป็นช่วงการบุกรุก ล่าสัตว์และตัดไม้ เพื่อสร้างที่อยู่อาศัย ช่วงที่ 2 ปี พ.ศ. 2538-2548 เป็นช่วงการตัดไม้แปรรูป และตัดไม้เพื่อเผาถ่าน ช่วงที่ 3 พ.ศ. 2549 - ปัจจุบัน เป็นช่วงการอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าชุมชน ซึ่งมีการจัดทำระเบียบและข้อตกลงในการใช้ประโยชน์จากป่าชุมชน เช่น ห้ามบุกรุกป่า ห้ามตัดไม้ เป็นต้น

2. ปัญหาในการจัดการป่าชุมชน โลกสูง ได้แก่ ปัญหาการบุกรุกทำลายป่าชุมชน ปัญหา ประชาชนขาดความเข้าใจในบทบาทและหน้าที่ในการอนุรักษ์ป่าชุมชน ปัญหา ประชาชน ขาดจิตสำนึกในความเป็นเจ้าของทรัพยากรป่าชุมชน ร่วมกัน

TITLE : People's Participation in Community Forest Management, Nongko Village,
Moo 12, Tambon Kokphra, Kantarak District, Mahasarakham Province.

AUTHOR : Mr.Komdech Chantori **DEGREE :** M.Pol.Sc. (Political Science)

ADVISOR : Preeyanuch Watthanakul

RAJABHAT MAHA SARAKHAM UNIVERSITY, 2010

ABSTRACT

The purpose of this research were to : 1) Study the contents of Khoksung Community Forest, Nongko Village, Moo 12, Khokphra Sub-district, Kantarawichai District, Maha Sarakham Province from past to present, 2) Explore problems in managing Khoksung Community Forest from the year 2538 B.E. onwards and 3) study people's participation in the management of the community forest. The study was qualitative research, having 48 samples selected from stakeholders in the community forest management by means of purposive sampling technique. The instrument used for gathering data was structured-interview questions.

The research findings were shown as follows:

1. Khoksung Community Forest was categorized as community forest in 2528 B.E. Originally, it covered an area of 870 rais, but only 600 rais are left at present due to forest encroachment. Villagers had houses built and, reaped crops and gained benefits from the forest. There have been many changes in the forest from past to present which were classified into three periods. The first period was prior to 2538 B.E. When the forest was encroached by villagers by means of hunting, cutting trees and building houses. The second period was from 2538 B.E. to 2548 B.E. when forest trees were cut to be reproduced and made charcoals. The third period was from 2549 B.E. to present which was the period of conservation and restoration. In the meantime, regulations and agreements were made for proper use of the forest, for example prohibition to cutting trees and forest encroachment.